

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **M. N.**, zast. zákonnou zástupkyní **V. N.**, zast. Mgr. Radimem Strnadem, advokátem se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2016, č. j. OAM-622/ZA-ZA11-ZA17-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 2. 2017, č. j. 41 Az 14/2016 – 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Z předloženého správního spisu lze zjistit, že dne 14. 7. 2016 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany. V žádosti uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, národnostně se cítí být Čechem. Hlásí se k pravoslavnému křesťanství. Studuje v České republice (dále jen „ČR“) střední školu. Není a nikdy nebyl členem žádné politické strany. Narodil se v B., posledním místem bydliště v zemi původu byl X. Na Ukrajině byl naposledy v roce 2012. Stěžovatel žije na území ČR s matkou. Otec, kterého několik let neviděl, žije pravděpodobně na Ukrajině. Stěžovatel je svobodný a bezdětný, zdravotně se cítí v pořádku. O udělení mezinárodní ochrany žádá poprvé.

[3] Matka stěžovatele, V. N., žije v ČR od roku 1995. Pobývala zde na základě povolení k dlouhodobému pobytu, které ji však nebylo prodlouženo z důvodu zmeškání lhůty pro podání podkladů. V současné době probíhá řízení o její žádosti o povolení k trvalému pobytu.

[4] Jako důvod pro podání žádosti uvedl, že stěžovatelova babička žijící na Ukrajině se stala členkou náboženské sekty. Její členy pozvala k sobě domů, kde žijí všichni společně i se stěžovatelovým dědečkem. Babička na členy sekty přepsala dům. Stěžovatel, i přesto, že věc řešil s místní policií, se nyní nemá kam vrátit. Následně v pohovoru uvedl také další důvody, a to vyhrožování ze strany příslušníků sekty a strach z války.

[5] Krajský soud uvedl, že řízení o udělení mezinárodní ochrany je řízením o žádosti. Zdůvodnění žádosti je zcela v rukou žadatele o mezinárodní ochranu a je založeno na dispoziční zásadě. Žalovaný proto v souladu se zákonem hodnotí žádost také vzhledem k pohovoru, který byl se stěžovatelem proveden v rámci řízení. Je na samotném žadateli o mezinárodní ochranu jak svůj azylový příběh podá a jak vylicí skutečnosti, pro něž se domáhá mezinárodní ochrany v ČR.

[6] Na základě zjištěného skutkového stavu neshledal soud důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel neuvedl žádné relevantní důvody, pro které by měl být v zemi původu pronásledován či mít odůvodněný strach z pronásledování.

[7] Žalovaný správně vyhodnotil stěžovatelovu situaci v případě návratu na Ukrajinu. Zabýval se řádně jeho rodinnou, sociální a ekonomickou situací, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu a také k tomu, že žije ve společné domácnosti se svou matkou, která je jeho zákonnou zástupkyní.

[8] Jde o mladého zdravého člověka, který si společně se svou matkou může vybudovat rodinné, sociální a ekonomické zázemí na Ukrajině stejně tak, jako si ho budují na území ČR. Stěžovatel v dřívější době nežil pouze na území ČR, pobýval také na Ukrajině ve X v domě svých prarodičů. Pokud by se stěžovatel se svou matkou již nechtěli s ohledem na poměry v domě jeho prarodičů do X vracet, nic jim nebrání v tom, aby si vybudovali ekonomické a sociální zázemí jinde – ve stejném městě nebo na úplně jiném místě Ukrajiny. Soud zastával názor, že na Ukrajině pro ně neexistují překážky, které by jim v tom bránily a to ani v případě, kdy by se již nevraceli do domu prarodičů stěžovatele. Na území ČR, kde v současné době stěžovatel se svou matkou žije, si také museli vybudovat ekonomické a sociální zázemí, stejně tak mohou učinit na Ukrajině.

[9] V případě stěžovatele nejsou dány ani důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení azylu dle § 14 zákona o azylu.

[10] Krajský soud uvedl, že žalovaný se důvody pro udělení doplňkové ochrany řádně zabýval. Vyžádal si řadu zpráv o politické a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Jsou součástí správního spisu a stěžovatel s nimi byl seznámen, proti jejich obsahu nic nenamítal.

[11] Z těchto zpráv nevyplývaly žádné důvody, pro které by měl stěžovatel mít obavu z návratu na Ukrajinu, neboť v části Ukrajiny, kde pobýval – konkrétně v městě X – žádný

pokračování

válečný konflikt neprobíhá. Špatná bezpečnostní situace panuje pouze ve 2 z 24 oblastí, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena, a to v oblastech Donětské a Luhanské.

[12] K námitce stěžovatele, že není jasné, do jaké části Ukrajiny se stěžovatel vrátí, uvedl, že není nutné, aby si zařídil svůj život pouze ve X nebo jeho blízkém okolí, je však naprosto nelogické, že by stěžovatel odcházel do Donětské či Luhanské oblasti, kde je zhoršená bezpečnostní situace.

[13] Ze všech informací zjištěných v průběhu správního řízení, tedy z žádosti o udělení mezinárodní ochrany, pohovoru, který byl se stěžovatelem a jeho zákonnou zástupkyní veden i ze založených zpráv o bezpečnostní a politické situaci na Ukrajině, dospěl soud k závěru, že stěžovatel nesplňoval podmínky pro udělení mezinárodní ochrany.

[14] Dle krajského soudu se stěžovatel žádostí snaží pouze legalizovat pobyt na území ČR, k čemuž však neslouží zákon o azylu, ale zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[15] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[16] Odůvodnění rozsudku považuje za nepřezkoumatelné pro jeho obecnost a zároveň pro rozpor se současnou judikaturou. Poukazuje na rozdělení důkazního břemena mezi žadatele o azyl a stát, povinnost žalovaného získat maximum možných informací, které se vztahují ke konkrétní situaci žadatele a zmiňuje zásadu *bendit of doubt*. Cituje rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 – 58; ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71 a ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89.

[17] Při nedostatečně zjištěném stavu věci byl porušen § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „správní řád“) a § 3 téhož zákona, což mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

[18] Stěžovatel je přesvědčen, že kdyby žalovaný postupoval v souladu s § 3 zákona o azylu (správně zřejmě § 3 správního řádu pozn. NSS) a odlišným rozložením důkazního břemene, které se uplatňuje v rámci azylového řízení, mohlo to mít vliv na odlišné rozhodnutí ve věci samé.

[19] Ve správním spisu není obsažen ani jeden dohledatelný zdroj, o který žalovaný opřel svůj názor, že stěžovateli nehrozí v případě návratu vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. To také činí jeho tvrzení nepřezkoumatelným. Pokud by navíc žalovaný vycházel z jakýchkoli relevantních informací o zemi původu stěžovatele, mohlo by dojít k objektivnímu posouzení hrozby vážné újmy v souladu s § 14a zákona o azylu.

[20] Krajský soud se nijak nevypořádal s námitkou stěžovatele, že žalovaný neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí ve vztahu k odůvodnění neudělení doplňkové ochrany stěžovateli, pro niž je nutné zvážit celou řadu skutečností včetně obecné situace v zemi původu stěžovatele.

[21] Žalovaný pochybil, když nevzal v potaz to, že se stěžovatel může přestěhovat do jiné části Ukrajiny, např. v její západní části.

[22] Odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68 a definici vnitřního ozbrojeného konfliktu, která je v něm uvedena. Současně z rozsudku vyvozuje, že z § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu vyplývá třístupňový test vztahující se k vnitřnímu ozbrojenému konfliktu. K otázce třístupňového testu uvádí rozsudek Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii ze dne 12. 6. 2002, ve věci Prosecutor v. Kunarac et al. Cases No. IT-96-23 & 23/1.

[23] Žalovaný pochybil, neboť třístupňový test vůbec neprovedl. Ukrajina se nachází v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu a stěžovatel je civilistou. Z dostupných zpráv na internetu vyplývá, že v oblastech konfliktu probíhá a hrozí svévolné násilí a tím i ohrožení života či tělesné integrity.

[24] Závěrem cituje rozsudek Soudního dvora ze dne 17. 2. 2009, ve věci C-465/07, Meki Elgafaji a Noor Elgafaji proti Staatssecretaris van Justitie.

[25] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[26] Žalovaný ve vyjádření uvádí, že obecná tvrzení stěžovatele, že v řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl porušen § 2 odst. 4 správního řádu a § 3 správního řádu v souvislosti s § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu nejsou žalobním bodem, neboť nemají jeho náležitosti dle § 71 odst. 1 s. ř. s. Není z nich patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje stěžovatel napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.

[27] Žalovaný neshledal existenci azylově relevantního důvodu na straně stěžovatele, přičemž postupoval v souladu s právními předpisy.

[28] Relevantními informacemi o zemi původu, které jsou v písemné formě založeny ve správním spisu na stranách 20 – 51 a 53, podložil svůj závěr o neudělení doplňkové ochrany, neboť nedošlo k naplnění žádného z taxativně vymezených definičních znaků vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalovaný přistupoval k případu s individuálním přístupem a byly užity přiměřeně aktuální, objektivně dosažitelné, dostatečně reprezentativní informace o stavu politické a bezpečnostní situace a ochraně lidských práv na Ukrajině, konkrétně ve X v Zakarpatské oblasti. Napadené rozhodnutí vychází ze zdrojů v něm uvedených, které jsou obecně vnímány jako spolehlivé a důvěryhodné. Byla dodržena přísná kritéria pro použití informací dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81.

[29] Žádost o udělení mezinárodní ochrany, která je mimo jiné podána po dlouhé době a působí účelově, je ve skutečnosti vedena ekonomickými důvody pro zajištění potřeb stěžovatele na území ČR a především zjevně směřuje ke snaze o legalizaci pobytu na území ČR. Zdůrazňuje, že k legalizaci pobytu slouží zákon o pobytu cizinců a nikoli zákon o azylu, což plyne i z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu.

pokračování

[30] Rozsudek krajského soudu i napadené rozhodnutí považuje za zákonné, srozumitelné, bezvadné a přezkoumatelné. Námitky stěžovatele za neopodstatněné, a proto navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[31] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[32] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[33] Soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytyčených výše zmíněným usnesením prvního senátu zdejšího soudu. Skutková zjištění mají oporu ve spisu, řešená otázka byla vyřešena v souladu s ustálenou judikaturou a kasační princip nebyl krajským soudem porušen.

[34] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto Nejvyšší správní soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí soud podrobně věcně zabýval.

[35] Nejprve se soud zabýval otázkou nesprávně zjištěného skutkového stavu a s tím související nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Pokud by totiž krajský soud přezkoumal rozhodnutí správního orgánu, které nebylo přezkoumání vůbec způsobilé, zatížil by vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 – 91).

[36] Vlastní přezkum rozhodnutí krajského soudu (správního orgánu) je totiž možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námitek, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[37] Veškerá výše uvedená kritéria obě napadená rozhodnutí splňují. Jedná se o srozumitelná rozhodnutí opřená o vyčerpávající odůvodnění, ze kterých je zcela zřejmé, proč krajský soud i žalovaný rozhodli tak, jak je uvedeno ve výroku obou rozhodnutí.

[38] Ze strany žalovaného byly získány všechny potřebné informace i reálie o zemi původu. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zcela zjevné, že se i krajský soud zabýval obsahem správního spisu. Situace stěžovatele byla hodnocena individuálně a nebyly zjištěny žádné pochybnosti. O nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu v dané věci nelze

hovořit, neboť rozsudek není nesrozumitelný, obecný ani není v rozporu se současnou judikaturou. Krajský soud se řádně vypořádal se všemi žalobními námitkami.

[39] Žalovaný si obstaral všechny potřebné informace týkající se stěžovatele i reálií o zemi původu, a to i s ohledem na případné hrozící skutečné nebezpečí vážné újmy stěžovateli po návratu do země původu. Ve spisu je založena zpráva Amnesty International ze dne 3. května 2016, která se zabývá rozsudky smrti a popravami v roce 2015; Informace MZV ČR, č. j. 103518/2016-LPTP ze dne 3. června 2016, k č. j. MV-42233-8/OAM-2016 ze dne 9. června 2016, o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu a po dlouhodobém pobytu v zahraničí po návratu na Ukrajinu; Výroční zpráva Human Rights Watch 2016, ze dne 10. února 2016, týkající se stavu lidských práv na Ukrajině; Zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině od 16. listopadu 2015 do 15. února 2016 od Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, ze dne 15. června 2016; Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině – aktualizace č. 3 od Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) září 2015, ze dne 26. října 2015; zpráva organizace Svoboda ve světě 2016 – Ukrajina ze dne 7. Dubna 2016 a Informace MZV, č. j. 110105/2014- LPTP ze dne 1. srpna 2014, k č. j. MV-36321-3/OSM-2014, o politické situaci na Ukrajině po nástupu prezidenta Porošenka, o postavení osob sympatizujících s bývalou premiérkou Tymošenkovou, o postavení osob sympatizujících s bývalým prezidentem Janukovyčem, o možnosti přestěhování se v rámci Ukrajiny, o možnosti vyhledání pomoci v případě poškození způsobeného trestnou činností či porušením práv a svobod, o možnosti podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci.

[40] Při posuzování možné hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy vycházel žalovaný ze všech zmíněných materiálů, jejichž části či shrnutí rovněž uvádí v napadeném rozhodnutí (viz č.l. 6 až 8). Objektivně vše zhodnotil a srozumitelně svůj závěr v rozhodnutí odůvodnil. Ke stejnému závěru dospěl i krajský soud.

[41] Se zcela obecnou námitkou, že byl porušen § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu se soud neztotožnil. O zjištěném skutkovém stavu nejsou důvodné pochybnosti, žalovaný vycházel ze všech dokumentů založených ve spisu i z žádosti a pohovoru k udělení mezinárodní ochrany.

[42] Při získávání relevantních informací od stěžovatele (a jeho zákonné zástupkyně) bylo postupováno v souladu se zákonem. Žalovaný na stěžovatele nepřenesl důkazní břemeno, sám zjišťoval informace o zemi původu, stav dodržování lidských práv, možnosti přestěhování v rámci Ukrajiny i stavu válečného konfliktu na Ukrajině. Zásada *bendit of doubt* nemohla být v tomto případě použita, neboť v průběhu řízení nevyvstaly žádné pochybnosti, tedy ani ty ve prospěch stěžovatele.

[43] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, uvedl, že „[v] případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ V usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, se kasační soud vyjadřoval k povaze konfliktu na Ukrajině takto: „[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální

pokračování

konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ Ke stejnému závěru dospěl i např. v usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 – 26; ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 230/2016 – 33; nebo ze dne 13. 12. 2016, č. j. 7 Azs 239/2016 – 29.

[44] Stěžovatel uvedl jako místo trvalého pobytu město X v Zakarpatské oblasti, která se nachází v západní oblasti Ukrajiny, kde ozbrojený konflikt neprobíhá. Tvrzení, že se stěžovatel může přestěhovat i do jiné části Ukrajiny, nejen do města Lvov, je určité pravdivé. Soud však souhlasí s názorem krajského soudu, že se jeví zcela nelogickým, aby se stěžovatel sám o své vůli přestěhoval právě do některé ze 2 z celkového počtu 24 oblastí, na nichž je Ukrajina rozdělena, na kterých probíhá konflikt, dle kterého se dle svých tvrzení obává.

IV. Závěr a náklady řízení

[45] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[46] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2017

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu